

SVALÖVS KOMMUN
info@svalov.se

2023-04-17

1 (21)

Dnr- SI 2023:3103

Beslut

efter regelbunden kvalitetsgranskning vid
Billeshögsskolan i Svalövs kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på Billeshögsskolan avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. Kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. Inom varje område bedöms om skolan uppfyller Skolinspektionens kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen någon redovisning men kan ge framåtsyftande kommentarer i beslutet.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att kvalitetskriterierna uppfylls vid Billeshögsskolan i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn på ett mer systematiskt sätt leder och styr jämställdhetsarbetet på skolan samt följer upp att skolans jämställdhetsuppdrag finns med i undervisningen.

Undervisning

Undervisningen främjar i hög utsträckning elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden.

Trygghet och studiero

Skolan arbetar i hög utsträckning så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen och betyg ges i flera delar, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver analysera skillnader mellan resultat på nationella ämnesprov och betyg samt utifrån denna analys föra diskussioner med lärare i syfte att hitta förklaringar till eventuella avvikelser.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den **11 oktober 2023** redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena.

Redovisningen skickas via e-post, till skolinspektionen.lund@skolinspektionen.se, eller per post till, Skolinspektionen, Box 156, 221 00 Lund. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr 2023:3103) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömning

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömning för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-7 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Skolans uppdrag, Varje skolas utveckling, 2.1 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn på Billeshögsskolan leder och styr i flera delar skolans utveckling, men utvecklingsområde finns.

Skolinspektionens motivering till bedömningen är följande: Granskningen visar att rektorn utifrån ett brett underlag skaffar sig en god nulägesbild av skolan och utifrån sin uppföljning och analys genomför relevanta utvecklingsåtgärder. Granskningen visar även att rektorn fattar beslut om resursfördelning utifrån identifierade behov och har skapat en organisation med goda förutsättningar för samverkan och kollegialt utbyte som leder till lärande och utveckling av undervisningen. Rektorn ser även till att skolans arbets- och förhållningssätt är tydliga och att nyanställda lärare får en introduktion. Granskningen visar emellertid att rektorn för närvarande inte organiserar något samlat jämställdhetsarbete på skolan.

Uppföljning och analys

Granskningen visar att rektorn utifrån ett brett underlag skaffar sig en god nulägesbild av skolan. Av inkommen dokumentation samt intervjuer med rektorn, representanter för elevhälsan och lärarna framgår att rektorn följer upp och analyserar kunskaps- och värdegrundsresultaten tillsammans med lärarna och elevhälsan, såväl inför läsårsstart som vid flera tillfällen under året. Rektorn följer upp kunskapsresultat utifrån betyg, omdömen och målsamtal på både individ- och gruppnivå utifrån bland annat ämne, årskurs, klass och kön. Rektorn analyserar kunskapsresultaten på gruppnivå tillsammans med den pedagogiska personalen på skolan två gånger per termin. Dessutom analyserar rektorn resultaten tillsammans med andra skolledare och huvudmannens representanter två gånger per läsår, efter avslutad termin. Mellan uppföljningarna på gruppnivå följer rektorn tillsammans med den pedagogiska personalen på skolan upp och analyserar måluppfyllelsen på individnivå. Av intervju med rektorn och pedagogisk personal framgår vidare att rektorn följer upp värdegrundsresultat och säkerställer att värdegrundsuppdraget integreras i utbildningen genom lektionsobservationer och enkäter till elever, personal och vårdnadshavare varje termin samt genom att delta i elevhälsans och elevrådets möten och ta del av arbetet som görs i lärarlagens möten. Förutom detta genomförs årligen en kommunal trygghetsenkät. Värdegrundsfrågor ingår dessutom i de pedagogiska planeringar som lärarna gör i kommungemensamma ämnesgrupper som ett sätt att säkerställa samsyn och likvärdighet i arbetet med den nya läroplanen. Övriga delar av undervisningen följer rektorn upp genom observationer och enkäter till elever, lärare och vårdnadshavare samt i enskilda samtal med lärarna ett par gånger per termin. Rektorn träffar även arbetslagsledarna och specialpedagogen i ledningsgruppsmöte varannan vecka och får då ta del av diskussioner om undervisning som förs i arbetslagen. Utöver detta får rektorn information om undervisningen genom arbetet med skolans utvecklingsarbete, i samband med resultatanalysen och i olika samtal inom ramen för skolans mötesstruktur.

Vidare visar granskningen att rektorn utifrån sin uppföljning och analys genomför relevanta utvecklingsåtgärder. Av inskickad dokumentation och intervjuer med rektorn och personal framgår att skolan för närvarande prioriterar utvecklingsarbete inom matematik. Initiativet till detta kommer från huvudmannen och grundar sig i att resultaten i matematik generellt i kommunen har varit lägre än i andra ämnen. Även om det är huvudmannen som har valt utvecklingsområde så avgör varje rektor vilket arbete som ska göras på respektive skolenhet. På Billeshögsskolan har rektorn i samråd med den pedagogiska personalen valt att införa en förändrad metod för matematikundervisning. Detta val bygger dels på att rektorn och lärarna har noterat att en förhållandevis stor andel elever har svårt att nå målen och att många elever har svårigheter med taluppfattningen, dels på att skolan har anställt en lärare med stor erfarenhet av den nya metoden från sin tidigare arbetsplats. Lärarna träffas och diskuterar utvecklingsarbetet i matematik varannan vecka under ledning av läraren med tidigare erfarenhet av arbetssättet. Utöver satsningen på matematikundervisningen är utvecklingsarbetet i stor utsträckning knutet till behov som identifieras hos enskilda elever eller mindre grupper av elever och handlar om åtgärder för att höja måluppfyllelsen hos de berörda eleverna.

Granskningen visar även att rektorn fattar beslut om resursfördelning utifrån identifierade behov. Av inskickad dokumentation och intervjuer med rektorn och personal framgår att resursfördelningen bygger på den samlade analysen av elevernas resultat och behov. Resurserna fördelas i första hand inför läsårsstarten, men fördelningen kan vid behov ändras under terminerna. Skolan har ett tvålärarsystem som tillämpas i fyra av sex klasser. Detta påverkar i hög grad skolans resursfördelning eftersom två lärare i klassrummet ökar möjligheterna till gruppindelning och samverkan, vilket gör att behovet av speciallärare och resurspersonal minskar. Samtidigt innebär tvålärarsystemet att en stor del av skolans resurser är bundna till lärarna och mindre återstår till annan personal. Eftersom alla klasser inte har två lärare behöver rektorn ändå fördela resurserna. Exempelvis framgår av intervju med rektorn och lärarna att en av de lärare som inte arbetar i två-lärarsystem har uttryckt önskemål om att få göra det för att bättre kunna tillmötesgå elevernas behov. Därför har rektorn under den här terminen omfördelat resurserna så att en annan lärare är med när den aktuella klassen undervisas i helklass. Rektorn berättar att även den andra läraren som är ensam i sin klass får stöd av en annan lärare under de lektioner där det behövs. Lärarna och elevhälsans personal berättar att de är delaktiga i resursfördelningen genom att uttrycka önskemål och utvärdera fördelningens resultat i skolans olika mötesforum.

Ledning och organisation

Granskningen visar att rektorn har skapat en organisation med goda förutsättningar för samverkan och kollegialt utbyte som leder till lärande och utveckling av undervisningen. Av insänd dokumentation och intervjuer med rektorn, lärare och elevhälsans personal framkommer att rektorn har organiserat flera mötesforum där personalen kan samverka. Vad mötena ska innehålla styrs delvis av rektorn via ett rullande schema som omväxlande sätter fokus på utvecklingsarbete, resultatdiskussioner och -uppföljningar, arbetsplatsträffar eller diskussioner som rör drift och praktiska frågor. Varje arbetslag har en arbetslagsledare som tillsammans med rektor, administratör och specialpedagog ingår i ledningsgruppen som träffas varannan vecka. I ledningsgruppen lyfts gemensamma frågor och mötena blir en länk mellan ledning och övrig personal. Utöver de forum för samverkan som finns på skolan så ordnar huvudmannen flera gånger per termin samverkan mellan lärare från olika skolor i kommunen, bland annat i form av kommungemensamma ämneslag som diskuterar frågor som rör undervisning, resultat och bedömning. Vidare berättar såväl rektorn som lärare och elevhälsans personal att det vid sidan av de formella mötestillfällena sker ett betydande kollegialt lärande och samarbete inom ramen för tvåläraarsystemet.

Granskningen visar även att rektorn ser till att skolans arbets- och förhållningssätt är tydliga och att nyanställda lärare får en introduktion. Av intervjuer och lektionsobservationer framgår att lärarna delar syn på eleverna och undervisningen. Det framgår även att rektorn och lärarna är överens om att lektionerna ska ha gemensamt upplägg och att såväl mål som syfte ska vara tydliga för eleverna. Skolan har ordningsregler som tas fram tillsammans med eleverna och av intervjuerna framgår både att personalen har en gemensam syn på trygghet och studiero och att rektorn diskuterar och följer upp skolans arbets- och förhållningssätt inom ramen för skolans utvecklingsarbete och mötesstruktur. De flesta lärarna har arbetat på skolan i flera år och det framgår i intervju med rektorn att det har saknats tydliga rutiner för hur nyanställda eller obehöriga lärare ska introduceras. Därför har rektorn utformat en introduktionsplan som, förutom rutiner för praktiska saker som nycklar och datorer, tar upp att rektorn ska presentera skolans verksamhet och att nyanställda lärare ska få en mentor på skolan som de kan vända sig till med frågor. I rutinen ingår även att rektorn träffar den nyanställda med viss intervall och stämmer av hur det går.

Jämställdhetsarbete

Granskningen visar att rektorn för närvarande inte organiserar något samlat jämställdhetsarbete på skolan. Av inskickad dokumentation och intervjuer med rektorn och personalen framgår att rektorn följer upp kunskapsresultat och resultat från skolans och

kommunens olika enkäter med hänsyn till kön. Skolans statistik för läsåret 2021/22 visar att flickorna både har högre genomsnittliga betyg än pojkarna och i större utsträckning når kunskapsmålen i flertalet årskurser och ämnen. Rektorn har noterat skillnaderna som hen menar är förhållandevis små, vilket hen ser som ett resultat av tidigare genomfört jämställdhetsarbete. Av intervjuer med rektorn och personal framgår att lärarna under tidigare ledning har haft ett utvecklingsarbete kring jämställdhet där de bland annat läste och diskuterade texter och artiklar om pojkar och maskulinitetsnormer kopplade till kunskapsutveckling. I intervju med lärarna framkommer även flera exempel på hur lärare tänker på jämställdhet i undervisningen. Bland annat berättar lärarna att de, som ett resultat av det tidigare utvecklingsarbetet kring jämställdhet, arbetar för att göra pojkar studiemotiverade och vinnlägger sig om att förmedla höga förväntningar även på pojkarna. Lärare och elever berättar också att de återkommande för diskussioner kring könsnormer inom ramen för undervisningen. Dessa insatser och diskussioner är dock inte del av ett jämställdhetsarbete som organiseras av rektorn. För närvarande finns inte heller något aktivt utvecklingsarbete som rör jämställdhet. Som anledning uppger rektorn att varken hen eller hens företrädare har sett behov av det i sina uppföljningar av resultat och undervisning. Det finns inte heller någon gemensam plan för hur man ska arbeta med jämställdhet och för att alla elever, oavsett könstillhörighet, får samma förutsättningar att lära sig och utvecklas.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn på ett mer systematiskt sätt leder och styr jämställdhetsarbetet på skolan samt följer upp att skolans jämställdhetsuppdrag finns med i undervisningen.

Skolinspektionens granskning visar att även om rektorn följer upp skillnader i resultat i förhållande till kön och det finns en medvetenhet om jämställdhet och könsnormer hos lärarna så saknar skolan för närvarande ett gemensamt, systematiskt och strategiskt jämställdhetsarbete som leds av rektorn. Detta innebär att arbetet för att flickor och pojkar ska ha samma möjligheter och villkor i stor utsträckning blir beroende av enskilda lärares initiativ. Det innebär även att de insatser som görs inte följs upp eller utvärderas för skolan som helhet, vilket gör det svårt för rektorn att veta i vilken utsträckning skolan når jämställdhetsmålen.

Enligt 1 kap. 5§ skollagen ska utbildningen utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar och de mänskliga rättigheterna som människoli-

vets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet samt solidaritet mellan människor. Enligt läroplanen¹ ska skolan aktivt främja elevernas lika rättigheter och möjligheter, oberoende av könstillhörighet. Skolan har också ett ansvar att synliggöra och motverka könsmonster som begränsar elevernas lärande, val och utveckling. Av läroplanen framgår vidare att sättet skolan organiserar utbildningen på, hur eleverna blir bemötta samt vilka krav och förväntningar som ställs på dem bidrar till att forma elevernas föreställningar om vad som är kvinnligt och manligt. Skolan ska därför organisera utbildningen så att eleverna möts och arbetar tillsammans samt ges samma möjligheter att pröva och utveckla sin förmåga och sina intressen på lika villkor oberoende av könstillhörighet.² Vidare framgår av läroplanen att eleverna genom utbildningen ska utveckla en förståelse för hur olika uppfattningar om vad som är kvinnligt och manligt kan påverka människors möjligheter. Skolan ska därigenom bidra till att eleverna utvecklar sin förmåga att kritiskt granska könsmonster och hur de kan begränsa människors livsval och livsvillkor.³ Som pedagogisk ledare och chef för lärarna och övrig personal i skolan har rektorn det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas mot de nationella målen. Rektorn har också ett särskilt ansvar för att utbildningen och undervisningen präglas av ett jämställdhetsperspektiv och organiseras så att eleverna möts och arbetar tillsammans oberoende av könstillhörighet.⁴

Skolinspektionen rekommenderar att rektorn tillsammans med lärarna diskuterar och planerar hur de gemensamt kan gå vidare med det jämställdhetsarbete som tidigare har bedrivits på skolan. Ett strategiskt jämställdhetsarbete kan exempelvis innefatta regelbundna undersökningar av jämställdheten på skolenheten och att rektorn tillsammans med personalen analyserar underlag som kan indikera eventuella könsmonster. Rektorn kan även i medarbetarsamtal, lektionsobservationer och inom ramen för skolans mötesstruktur undersöka hur lärarna arbetar med jämställdhet och i samarbete med personalen utforma gemensamma strategier för hur jämställdhetsfrågor kan tas upp i undervisningen. Rektorn bör också följa upp att de möjligheter som finns för att undervisa om jämställdhet inom ramen för kursplanernas centrala innehåll tas tillvara av alla lärare och att denna undervisning bedrivs på ett sådant sätt att eleverna stimuleras att omfatta dessa värden. Rektorn behöver även försäkra sig om att all personal

¹ Lgr 22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag

² Lgr 22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag

³ Lgr 22, 2.1 Normer och värden

⁴ Lgr 22, 2.8 Rektorns ansvar

på skolan verkar för att jämställdhetsperspektivet genomsyrar skolans undervisning och arbete. För att jämställdhetsarbetet ska fungera väl behöver rektorn också ta ansvar för att tydliggöra vikten av att detta arbete bedrivs, säkerställa att förutsättningar finns för samverkan och gemensamma diskussioner samt följa upp det arbete som bedrivs på området.

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 2 och 5 §§, 4 kap. 9 § skollagen

5 kap. 2 § skolförordningen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Rättigheter och skyldigheter, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 5 Kursplaner

Skolinspektionens bedömer följande: Undervisningen främjar i hög utsträckning elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden.

Skolinspektionens motivering till bedömningen är följande: Granskningen visar att undervisningen är strukturerad så att lektionerna har ett gemensamt och sammanhängande upplägg som tydliggör undervisningens syfte och mål. Granskningen visar även att undervisningen är varierad och att lärarna ger eleverna stöd så att de förstår uppgifterna och kan bibehålla sitt engagemang. Lärarna har höga förväntningar på eleverna och arbetar aktivt för att stärka deras motivation och självförtroende. Vidare visar granskningen att lärarna anpassar undervisningen så att den stimulerar och utmanar alla elever efter deras förutsättningar och behov samtidigt som den har inslag som ger eleverna möjlighet att reflektera, både över sitt eget lärande och kring frågor utan givet svar. Utöver detta visar granskningen att lärarna använder olika metoder för att låta eleverna delta i utvärdering och planering av undervisningen.

Struktur, målfokus, variation och lärarstöd

Granskningen visar att undervisningen är strukturerad så att lektionerna har ett gemensamt och sammanhängande upplägg som tydliggör undervisningens syfte och mål. Av samtliga intervjuer och lektionsobservationer framgår att skolans personal har kommit överens om en gemensam lektionsstruktur som gör att lärarnas instruktioner är tydliga och anpassade efter elevernas behov och kunskapsnivå. Av intervju med lärarna framgår även att de redan när de planerar ett arbetsområde eller moment bestämmer hur bedömningen ska gå till och berättar det för eleverna. De flesta lektionerna leds av två lärare som inleder med att berätta vilka moment lektionen

kommer att innehålla. Därefter berättar lärarna varför eleverna ska göra det de ska göra och hur de ska göra det. På dagens första lektion presenterar lärarna även hela skoldagens innehåll i grova drag. Lektionernas innehåll förtydligas med text eller bilder på tavlan. På samtliga observerade lektioner förvissas sig lärarna om att eleverna är införstådda med lektionens innehåll genom att både ställa frågor till eleverna och genom att låta eleverna ställa frågor till dem. Lärarna knyter även an till tidigare lektioner genom att till exempel kort repetera vad de arbetade med då eller genom att ställa frågor till eleverna. Den gemensamma lektionsstrukturen ingår att avsluta lektionerna med någon slags sammanfattning eller utvärdering. Lärarna berättar att de gör detta på olika sätt, ibland sammanfattar de själva och ibland ställer de frågor till eleverna eller låter dem utvärdera med en lapp eller omröstning.

Vidare visar granskningen att undervisningen är varierad och att lärarna ger eleverna stöd så att de förstår uppgifterna och kan bibehålla sitt engagemang. Av intervjuer och lektionsobservationer framgår att lärarna arbetar för att göra undervisningen intressant och varierad genom att låta eleverna ta del av innehållet och arbeta på olika sätt och i olika konstellationer. Lärarna presenterar innehållet såväl muntligt som genom bilder och filmer och planerar uppgifter som ger eleverna möjlighet att omväxlande arbeta enskilt och i grupper eller par och låter eleverna samarbeta och diskutera. Eftersom de flesta lektioner leds av två lärare finns det goda möjligheter att dela in eleverna i mindre grupper. Både lärare och elever berättar att lärarna ser till att variera gruppindelningen genom att exempelvis lotta eller låta eleverna flytta mellan olika platser i klassrummet. Av lektionsobservationer och intervju med lärare framgår att de ibland lägger in moment där eleverna får röra sig, som dans eller någon gymnastikövning, för att hjälpa eleverna att orka hålla koncentrationen uppe hela lektionen. Av intervjuer med elever och personal framgår att lärarna stöttar och uppmuntrar eleverna kontinuerligt under lektionerna och hjälper de elever som behöver det att hålla fokus genom att leda dem vidare i arbetet med frågor eller förklaringar. Under de observerade lektionerna rör sig lärarna i klassrummet medan eleverna arbetar självständigt eller i grupper. Lärarna stannar både hos de elever som ber om hjälp och hos andra och kontrollerar hur det går för dem samt diskuterar och tipsar om sätt att utveckla arbetet. I de fall elever har svårt att komma igång eller fastnar vid något moment hjälper läraren dem att komma vidare, antingen genom att förklara på ett annat sätt eller genom att ställa frågor som ska leda eleverna rätt. Även under genomgångar i grupp avbryter lärarna regelbundet genomgången och kontrollerar så att alla eleverna har förstått genom att exempelvis ställa frågor. Eleverna berättar även att lärarna brukar stanna upp och ta en kort extragenomgång om de märker att det är flera elever eller grupper som fastnar på samma ställe. Lärarna stöttar och instruerar även

elever enskilt eller samlar mindre grupper av elever för att hjälpa dem att komma vidare.

Förväntningar, stimulans och utmaningar

Granskningen visar att lärarna har höga förväntningar på eleverna och arbetar aktivt för att stärka deras motivation och självförtroende. Av intervju med lärare och elevhälsans personal framgår att lärarna har en tät dialog med eleverna vilket gör att de känner eleverna väl och vet hur mycket de kan utmana varje elev. Detta bekräftas av rektorn som menar att lärarnas förväntningar på eleverna är höga men rimliga, något som hen märker under lektionsbesök och i samtal med såväl personal som elever. Lärarna berättar att de arbetar för att stimulera elevernas självförtroende och lust att lära genom att vara tydliga med att det är tillåtet att svara fel eller tycka att något är svårt, men att de ändå ska våga försöka svara på frågor eller göra uppgifter som de är osäkra på om de klarar av. Genom att förklara för eleverna att det krävs arbete för att lära sig saker och att de inte kan veta allt från början försöker lärarna motivera eleverna att utvecklas och komma längre i sin kunskapsutveckling. Lärarna berättar även att de hjälper eleverna att bli medvetna om sin kunskapsutveckling genom att till exempel i slutet av ett tema ta fram uppgifter eller texter som eleverna gjorde i början så att de själva kan se förändringen. Under de observerade lektionerna förmedlar lärare förväntningar på elevernas lärande genom att ställa frågor både till de elever som räcker upp handen och till andra samt genom att uppmuntra elever att utveckla sina uppgifter eller resonemang. Vidare berömmar lärarna eleverna vid flera tillfällen. Det handlar exempelvis om elevers svar på frågor, deras resonemang, hur de samarbetar eller hur de utför sina uppgifter.

Vidare visar granskningen att lärarna anpassar undervisningen så att den stimulerar och utmanar alla elever efter deras förutsättningar och behov. Av såväl observationer som intervjuer med rektorn, personal och elever framgår att lärarna arbetar för att undervisningen ska vara utmanande och intressant för alla elever. Lärarna berättar att de försöker variera arbetsuppgifter så att det ska passa elevernas skiftande intressen, och behov och att de är noga med att se till att det finns uppgifter som kan genomföras på olika sätt och med varierande svårighetsgrad. Även eleverna berättar att det brukar finnas olika svåra uppgifter och att de som tycker att något moment är för svårt eller lätt kan få prova uppgifter på en annan nivå. Av intervjuer med rektorn och personal framkommer vidare att det tvåläraarsystem som tillämpas i de flesta av skolans klasser ger god möjlighet att anpassa undervisningen efter elevernas olika kunskapsnivåer. Lärarna delar ofta in eleverna i grupper som de kan hjälpa, stimulera och stötta med hänsyn till elevernas behov och kunskapsnivå. Även lokalerna underlättar grupp-

indelning eftersom alla klassrum går att dela upp och det dessutom finns flera grupp- rum och andra utrymmen för elever som ska arbeta i mindre grupper. På samtliga observerade lektioner förekommer dessutom anpassningar som att elever får löpande instruktioner under enskilt arbete, kan välja bort moment som de inte är redo för, får arbeta i angränsande grupprum tillsammans med resurspersonal eller ta paus om de behöver. Lärarna berättar att de som ett ytterligare stöd för eleverna har studieverk- stad eftermiddag i veckan då eleverna kan få hjälp av lärare med läxor eller ta igen sa- ker de har missat eller inte hunnit.

Elevernas delaktighet i sitt eget lärande och i undervisningen

Granskningen visar att undervisningen har inslag som ger eleverna möjlighet att reflek- tera, både över sitt eget lärande och kring frågor utan givet svar. Av såväl intervjuer som lektionsobservationer framgår att eleverna får lära sig och prova olika metoder att lösa uppgifter. Bland annat får eleverna att arbeta både enskilt och i olika konstel- lationer och de får tillsammans redovisa svar på uppgifter och resonera om vilka lös- ningsstrategier som var bra och inte. Eleverna berättar att de får diskutera hur de lär sig bäst och att lärarna talar om att det kan finnas flera sätt att lösa uppgifter. Av inter- vju med lärarna framgår att de brukar be elever som har löst uppgifter på olika sätt förklara hur de har tänkt och uppmana dem att visa för hela klassen. Det framgår även att lärarna tillsammans med eleverna går igenom uppgifter som de har gjort för att få eleverna att reflektera över sitt lärande. Detta görs grundligt en gång varje termin, men kan även göras mer kortfattat till exempel under avslutningen av en lektion eller ett moment. Av intervju med rektorn och lärare framgår att eleverna får tillfälle att re- flektera över frågor utan svar genom att lärarna ställer öppna frågor som eleverna får resonera kring. Lärarna berättar att de ofta ställer frågor som inte har svar i läromed- len, utan mer handlar om elevernas känslor, tankar eller tolkningar. Rektorn tar upp att detta underlättas av att lärarna visar att de vill veta vad eleverna tycker och av att de har skapat ett klassrumsklimat där eleverna känner sig trygga och inte är rädda att säga eller tycka fel.

Granskningen visar vidare att lärarna använder olika metoder för att låta eleverna delta i utvärdering och planering av undervisningen. Av intervjuer med rektorn, perso- nal och elever framgår att lärarna på skolan tar reda på vad eleverna tycker om under- visningen på flera sätt som genom enkäter, utvecklingssamtal, klass- och elevråd samt olika diskussioner i klassrummet. Som beskrivits ovan ingår det dessutom i skolans ge- mensamma lektionsstruktur att lektioner och arbetsområden ska avslutas med någon slags utvärdering. Av intervju med lärare och elever framgår att det varierar hur ofta de låter eleverna utvärdera undervisningen. Det kan vara efter en lektion, efter en dag

eller i samband med att de avslutar ett arbetsområde. Även sättet att utvärdera varierar. Som exempel anger lärarna avslutningslappar, så kallade exit-tickets, att eleverna får visa med tummen eller att läraren pratar med eleverna om vad de tyckte om lektionernas innehåll och nivå. Av intervju med lärare och elever framgår att elevernas synpunkter påverkar undervisningen. Lärarna berättar att de tar hänsyn till vad eleverna tycker och kan ändra såväl lektionernas svårighetsgrad, upplägg och arbetsuppgifter baserat på elevernas synpunkter. Enligt lärarna kan eleverna även få påverka lektionernas innehåll i den mån det går inom ramen för läroplanen. Eleverna berättar att de ofta får välja uppgifter eller arbetssätt inom de olika arbetsområdena och ibland får rösta om vad de ska göra på lektionerna. De kan även få välja om de vill arbeta enskilt eller i grupp samt hur de vill redovisa olika uppgifter.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet.

Trygghet och studiero

Författningsstöd

3 kap. 2 §, 5 kap. 3 och 5 §§, 6 kap. 6-7 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionens bedömer följande: Skolan arbetar i hög utsträckning så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Skolinspektionens motivering till bedömningen är följande: Granskningen visar att det finns ett samlat arbete för att skapa studiero som eleverna deltar i. Granskningen visar även att skolan systematiskt kartlägger elevernas upplevelse av trygghet och vidtar ändamålsenliga åtgärder för att säkerställa en trygg skolmiljö. Vidare visar granskningen att det främjande arbetet för trygghet bygger på ett gemensamt förhållningssätt.

Skolans arbete för att skapa studiero

Granskningen visar att det finns ett samlat arbete för att skapa studiero som eleverna deltar i. Av inkommen dokumentation och intervjuer med rektorn, personal och elever framgår att elevernas upplevelse av studiero kartläggs regelbundet genom utvecklingssamtal, enkäter samt via klass- och elevråd. Av intervjuerna framgår att lärarna ofta diskuterar frågor som rör studiero eleverna i klassrummen. De diskuterar även ofta studiero med andra lärare, både informellt och inom ramen för skolans

mötesstruktur. Samtliga intervjuade berättar att skolan har god studiero, något som även gäller för de observerade lektionerna. Rektorn och personalen framhåller att detta beror på att det finns tydliga strukturer och rutiner som alla följer, vilket skapar en lugn och trygg miljö som är lätt för elever att komma in i. De intervjuade framhåller även att det råder samsyn i personalgruppen om vad studiero är och hur den ska upprätthållas. Lärarna berättar till exempel att de är noga med att stanna upp när studieron inte håller måttet och snabbt reda ut vad det beror på och hur de ska komma vidare. Av intervjuerna framgår att lärarnas samsyn på studiero delvis grundas i ett tidigare utvecklingsarbete då personalen bland annat fick lära sig om lågaffektiv bemötande av den centrala elevhälsans psykolog. Av intervjuer med rektorn och personal framgår vidare att lärarnas goda relationer till eleverna verkar förebyggande för studieron. Genom att lärarna känner eleverna vet de var de behöver och kan ofta anpassa såväl undervisningen som gruppindelning efter det. Dessa anpassningar underlättas av det tvålärarsystem som skolan tillämpar i de flesta klasserna. Under de observerade lektionerna ägnar sig eleverna åt sina uppgifter och aktiviteter och de samtal som förs tycks till övervägande del handla om dessa. Vid det fåtal tillfällen under de observerade lektionerna då elever inte följer instruktioner så påminner läraren dem i lugn ton om vad de ska göra varpå eleverna gör som de har blivit tillsagda.

Skolans arbete för att skapa trygghet

Granskningen visar att skolan systematiskt kartlägger elevernas upplevelse av trygghet och vidtar ändamålsenliga åtgärder för att säkerställa en trygg skolmiljö. Det framgår av intervjuer och inskickad dokumentation att elevernas upplevelse av tryggheten på skolan kartläggs genom enkäter, via klass-, elev- och fritidsråd samt i samband med hälso- och utvecklingssamtal. Lärarna berättar att de genom samtal med eleverna även har kartlagt platser på skolan som kan upplevas som otrygga. Det finns också en trygghetslåda i vilken elever anonymt kan lägga lappar som rör trygghetsfrågor. Dessutom kan rektorn och övrig personal få reda på hur eleverna upplever tryggheten på skolan i samtal med eleverna och via incidenter som rapporteras till rektorn. Av intervjuer med rektorn och personalen framgår att både resultatet av trygghetsundersökningar och andra trygghetsfrågor kan diskuteras i flera forum inom ramen för skolans mötesstruktur. Lärarna berättar att de utifrån vad som framkommer i undersökningarna av elevernas trygghet gemensamt kommer överens om åtgärder. Till exempel har personalen för att öka tryggheten på rasterna delat in skolgården i zoner som de har ansvar för. Det finns också en rastbod med lekredskap och rastaktiviteter som organiseras av fritidspersonalen för att minska risken för att elever ska känna sig utanför eller ensamma. Skolan har även justerat schemat för matsalen för att undvika trängsel och konflikter i matkön.

Granskningen visar vidare att det främjande arbetet för trygghet bygger på ett gemensamt förhållningssätt. Av intervjuer med rektorn och personal framgår att skolans personal delar syn på vad trygghet är och hur den skapas och upprätthålls. Det finns en samsyn om att ta tag i konflikter och bråk direkt och att det är den som är närmast som gör det. Det innebär att konflikter varken eskalerar eller följer med in i klassrummet, något som enligt lärarna även gynnar studieron. Vidare har skolan har gemensamma ordningsregler och en plan mot kränkningar och diskriminerande behandling som revideras årligen i samverkan med eleverna. Av intervju med eleverna framgår att de får vara med och påverka reglerna och att de återkommande diskuterar trygghetsfrågor i skolmiljön bland annat via elevrådet. Av intervju med elever och personal framgår att eleverna i allmänhet följer skolans ordningsregler och att det finns en samsyn bland lärarna och tydliga rutiner för vad de ska göra vid de tillfällen elever bryter mot reglerna. Det framgår även av såväl inskickad dokumentation som samtliga intervjuer att skolan har ett aktivt värdegrundsarbete som hänger samman med tryggheten genom att det tar upp frågor som jämställdhet och allas lika värde inom ramen för undervisningen. Exempelvis har alla klasser varje månad ett värdegrundsrelaterat ord som "självkänsla" eller "öppenhet" som lärare och elever ska fokusera på i undervisningen. Månadens värdegrundsord finns även uppsatta på klassrummens väggar och står med i mallen för de veckoplaneringar som skickas till elever och vårdnadshavare.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet.

Bedömning och betygssättning

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 10 kap. 20 a § skollagen

9 kap. 20 och 22 b §§ skolförordningen

Lgr22, 2.2 Kunskaper, 2.7 Bedömning och betyg

Skolinspektionens bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen och betyg ges i flera delar, men utvecklingsområden finns.

Skolinspektionens motivering till bedömningen är följande: Granskningen visar att rektorn ger lärarna förutsättningar att samverka kring bedömning och betygssättning samt ser till att de använder sig av olika metoder för att kvalitetssäkra sina bedömningar. Rektorn följer visserligen upp och analyserar betyg och omdömen i syfte att identifiera eventuella skillnader och avvikelser, men arbetet innefattar inte analys av avvikelser mellan betyg och resultat på nationella prov.

Kvalitetssäkring av omdömen och betyg

Granskningen visar att rektorn ger lärarna förutsättningar att samverka kring bedömning och betygssättning samt ser till att de använder sig av olika metoder för att kvalitetssäkra sina bedömningar. Av insänd dokumentation samt intervjuer med rektorn och personalen framgår att rektorn organiserar samverkan kring bedömning och betygssättning på flera sätt, såväl inom skolan som med lärare på andra skolor i kommunen. Lärarna träffas i kommunövergripande ämnesnätverk två gånger per termin och diskuterar då bland annat bedömning och betygssättning. Lärarna sambedömer även nationella prov med ämneskollegor på andra skolor i kommunen. Av intervju med lärarna framgår att även de lärare som inte undervisar i årskurserna som har nationella prov brukar delta i bedömningen av dessa. Rektorn ser även till att lärarna använder Skolverkets bedömningsstöd för årskurser och ämnen som saknar nationella prov. Av intervju med lärarna framgår vidare att de i arbetslagen diskuterar hur kunskapskrav ska tolkas i syfte att göra bedömningarna likvärdiga. Det framgår även att andra frågor som rör bedömning och betygssättning ofta diskuteras, både i arbetslagen och mellan de lärarkollegor som delar klass. Eftersom skolan har ett system med två lärare i de flesta klasserna blir det naturligt för lärarna att både gemensamt planera bedömningsuppgifter och samarbeta i bedömningen av elevernas arbete.

Analys av omdömen och betyg

Granskningen visar att rektorn följer upp och analyserar betyg och omdömen i syfte att identifiera eventuella skillnader och avvikelser, men att detta arbete inte innefattar analys av avvikelser mellan betyg och resultat på nationella prov. Av inskickad dokumentation och intervju med rektorn framgår att rektorn följer upp och analyserar kunskapsresultaten i alla ämnen och gör jämförelser mellan ämnen, årskurser samt flickor och pojkar i syfte att upptäcka eventuella avvikelser och mönster i bedömning och betygssättning. Rektorn jämför även resultaten över tid på årskurs- och elevgruppsnivå samt resultat på gruppnivå med övriga skolor i kommunen. Av inskickad dokumentation och intervju med rektorn framgår att skolan inte har kunnat identifiera några mönster som tyder på avvikelser i bedömning och betygssättning i något ämne eller hos någon enskild lärare. I de fall som resultat hos elever eller grupper har avvikit så har det kunnat härledas till de berörda eleverna. Av intervju med rektorn och personalen framgår dock att de inte har diskuterat avvikelser mellan terminsbetyg och resultat på nationella prov. Officiell statistik visar att det under vårterminen 2022 var 57,7 procent av eleverna i årskurs 6 på Billhögsskolan vars betyg i matematik var högre än deras resultat på det nationella provet. Denna avvikelse är betydligt större än genomsnittet i riket där 22,3 procent av eleverna fick högre betyg

än provresultat samma termin. Trots detta framgår det av intervjuer med såväl rektorn som personal att de varken har noterat eller diskuterat avvikelser på skolan.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver analysera skillnader mellan resultat på nationella ämnesprov och betyg samt utifrån denna analys föra diskussioner med lärare i syfte att hitta förklaringar till eventuella avvikelser.

Skolinspektionens granskning visar att även om rektorn följer upp och analyserar skillnader i omdömen och betyg så inkluderar denna uppföljning och analys inte avvikelser mellan betyg och resultat på nationella ämnesprov. Den aktuella avvikelser inträffade visserligen innan rektorn började arbeta på skolenheten, men av intervju med lärare framgår att de inte heller under tidigare ledning har diskuterat avvikelser. Det visar att fungerande rutiner för den delen av analysen gällande betygssättning saknas på skolan. De nationella proven syftar till att stödja en rättvisande och likvärdig betygssättning och ska särskilt beaktas vid betygssättning. Detta är viktigt eftersom en felaktig betygssättning kan få konsekvenser inte bara för elevers framtid, utan även för resursfördelning och utvecklingsarbete på skolnivå såväl som på huvudmannanivå. Rektorn bör därför uppmärksamma eventuella avvikelser mellan provresultat och betyg och se till att orsakerna till dem diskuteras.

Enligt 1 kap. 9 § skollagen ska utbildningen inom skolväsendet vara likvärdig oavsett var i landet den anordnas. Enligt 3 kap. 14 § skollagen ska rektorn se till att betyg sätts i enlighet med denna lag och andra författningar och av 10 kap 20a § framgår att vid betygssättning i ett ämne som det ges ett nationellt prov i ska elevens resultat på det provet särskilt beaktas. Enligt Skolverkets allmänna råd om betyg och prövning bör lärare samråda med kollegor när det finns tveksamheter om hur en elevs resultat på ett nationellt prov särskilt ska beaktas vid betygssättningen. Det blir särskilt viktigt att en lärare samråder med kollegor om läraren överväger att sätta betyg som för flera elever avviker från provbetygen. Vidare behöver lärare vara särskilt observanta på systematiska avvikelser på gruppnivå. Sådana systematiska avvikelser kan indikera att resultat från de nationella proven inte särskilt har beaktats eller att läraren ställer krav för olika betyg som är högre eller lägre än de nationella proven. Om lärarna kommer

fram till att vissa avvikelser på gruppnivå är motiverade, kan detta behöva diskuteras med rektorn.⁵

Skolinspektionen rekommenderar att rektorn närmare följer hur betygssättningen relaterar till resultaten på nationella prov. I de fall rektorn blir medveten om oklarheter gällande betygssättningen bör rektorn och lärarna ha en närmare diskussion kring dessa. Om det föreligger omotiverade avvikelser i betygssättningen behöver rektorn besluta om relevanta åtgärder för att komma tillrätta med dem. För att kunna följa och utveckla arbetet rekommenderar Skolinspektionen att rektorn kontinuerligt deltar i möten då lärare diskuterar bedömning och betygssättning. Vidare rekommenderar Skolinspektionen rektorn att skapa tydliga strukturer för arbetet för en likvärdig betygssättning och sedan följa upp det arbete som sker.

På Skolinspektionens vägnar

X Anna Sundman Marknäs

Beslutsfattare
Signerat av: Anna Sundman Marknäs

X Ola Rydkvist

Föredragande
Signerat av: Ola Rydkvist

I handläggningen av ärendet har även utredaren Tomas Karlsson medverkat.

⁵ Skolverket (2022). Betyg och provning. Kommentarer till Skolverkets allmänna råd om betyg och provning.

Bilaga 1: Underlag för bedömning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- Fem lektionsobservationer.
- Två gruppintervjuer med elever.
- Två gruppintervjuer med lärare.
- En gruppintervju med skolans elevhälsa.
- En intervju med rektor.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens protokoll från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska granska vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal punkter. Dessa punkter beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorn lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektor arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning präglas utbildningen av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet i omdömen och betyg? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:
www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter

Skolinspektionen besökte skolenheten den 7–9 mars 2023. Besöket genomfördes av Tomas Karlsson och Ola Rydkvist.

Billeshögsskolan är en F–6-skola i Billeberga i Svalövs kommun. Skolan har 165 elever i grundskolan och leds av en rektor som började sin tjänst i januari 2023. Andel elever i årskurs 6 som når kunskapskraven i alla ämnen var läsåret 2021/22 75,0 procent, att jämföra med riksnittet på 72,4 procent och genomsnittet i kommunen som var 65,6 procent.